

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/757

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00/610-2420
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13 Aralık 2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/11/2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-1468/3707 sayılı yazınız.

Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN'e ait 7/757 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

HATAY MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN TURAN ÇİRKİN'İN 7/757 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Sosyal Sigortalar Kurumundan emekli olanların aylıklarının hesabında 506 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 17/07/1964 tarihinden itibaren farklı tarihlerde yürürlükte bulunan gösterge tablolarına göre emekli olanların aylıkları arasındaki farklılıklarla, 506 sayılı Kanunun aylıkların hesaplanmasına ilişkin maddesinin farklı tarihlerde yürürlüğe giren Kanunlarla düzenlenmesi nedeniyle, farklı sistemlere göre hesaplanan aylıklar arasında oluşan farkların giderilerek intibak işlemlerinin yapılması yeni bir yasal düzenleme gerektirmekte ve böyle bir yasal düzenlemenin yapılması halinde ek bir maliyet de gündeme gelmektedir. Ayrıca, prim karşılığı olmadan aylıkların yükseltilmesi Kurumun aktüeryal dengesini olumsuz yönde etkileyecektir.

Anayasa Mahkemesinin 30/12/2006 tarih, 2006/111Esas, 2006/112 sayılı Kararı ile 5510 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin 4 üncü fıkrası ile 81 inci maddesinin (c) ve (e) bentleri iptal edilmiştir. Söz konusu maddeler TBMM'ne gönderilen Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik yapılmasına Dair Kanun Tasarının yeniden düzenlenen 5 inci ve 29 uncu maddelerine göre hizmet akdiyle ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayacaklar için kendi nam ve hesabına çalışanlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik destek primi uygulaması kaldırılmış olup, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra ilk defa çalışmaya başlayanlardan emekli olacaklar için sosyal güvenlik destek primine tabi çalışma imkanı kalmamıştır.

Buna göre, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik destek primine tabi olarak SSK (Devredilen) kapsamında çalışan emekliler ile halen aktif olarak ilgili sosyal güvenlik kanunlarına göre çalışmakta iken bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra emekli olup hizmet akdine tabi olarak tekrar çalışmaya başlayanların, daha önce emekli olup bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra hizmet akdine tabi olarak çalışacak olanlar için Kanunun geçici maddelerinde yapılan düzenleme ile prime esas kazançları üzerinden %30 oranında sosyal güvenlik destek primi ödemeleri öngörülmüş, yaşlılık aylığı almakta iken Kanunun yürürlük tarihinden sonra kendi nam ve hesabına diğer bir ifadeyle Kanunun 4 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında çalışanların, aylıkları kesilmeksizin almakta oldukları aylıklarından %15 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilmesi öngörülerek bunlar için sosyal güvenlik destek primine tabi çalışma uygulaması korunmuştur.

01/11/2002 tarih, 24923 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30/10/2002 tarih, 2002/4847 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında, Kurumumuzdan gelir/aylık alanlara 01/01/2002-31/12/2002 tarihleri arasında yapılan artış oranı ile aynı dönemde memur aylıklarında yapılan artış oranından kaynaklanacak farkın Aralık ayında hesaplanarak ödenmesi öngörüldüğünden, Kurumumuz emeklileri ile memur emeklileri maaş artış oranları arasındaki fark olan % 2,7'lik artış oranıyla ödenecek olan 6.922.781.- TL'lik artışla 263.322.095.-TL asgari aylık yerine, günün ekonomik koşulları ve bütçe dengeleri gözetilerek, SSK'dan gelir ve aylık almakta olanlara Ocak/2003 ödeme döneminden geçerli olmak üzere 4784 sayılı Kanunla 75.000.000.-TL sosyal destek ödemesi yapılması öngörülmüş olup, söz konusu ödemeye asgari aylık tutarı 332.051.528.-TL'ye yükselmiş, artış oranı ise % 2,7 yerine % 26 olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, söz konusu 2002/4847 sayılı Kararnamenin ilgili hükmü uygulama imkanı olmaksızın sosyal destek ödemesine ilişkin 15/01/2003 tarih, 2003/5146 sayılı Kararname ile yürürlükten kaldırılmış olup, bu konu ile ilgili Kurum aleyhine açılıp sonuçlanan ve Kuruma intikal eden herhangi bir mahkeme kararı bulunmamaktadır.

5565 sayılı "2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu"nun, 30 uncu maddesinin 6 ncı bendi gereği, Kurumumuzca ödenmekte olan gelir ve aylıklar, 2006 yılı Temmuz ödeme

döneminden geçerli olmak üzere yapılmış olan % 3'lük artışın yanı sıra 2006 yılında Kurumumuzdan gelir/aylık alanların kümülatif artış oranı ile memur maaş katsayılarının yükseltilmesi suretiyle oluşan kümülatif artış oranı arasında gerçekleşen %1,33'lük fark ile birlikte % 4,37 oranında artırılarak ödenmiş, böylece memur emeklilerine yapılan zamdan işçi emeklileri de yararlandırılmıştır.

Diğer taraftan, Anayasa'nın Sendika kurma hakkı başlığını taşıyan 51'inci maddesinde, çalışanlar ve işverenlerin, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın üst kuruluşlar kurma hakkına sahip oldukları belirtilmiştir.

2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 1'inci maddesinde de, çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerin korunması ve geliştirilmesi için işçiler ve işverenler tarafından meydana getirilen oluşumlar sendikal kuruluşlar olarak tanımlanmıştır. İşçi statüsü dışında kalanlar ise 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun kapsamında değerlendirilmiştir.

Ülkemizde işçi ve işveren ilişkileri 4857 sayılı İş Kanunu, Sendikal hak ve özgürlüklere ilişkin faaliyetler 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikalar Kanunu ile 2821 sayılı Sendikalar Kanununda, toplu iş hukukuna ilişkin faaliyetler ise 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunlarında düzenlenmiştir.

Bu Kanunların en belirgin özelliği uygulandığı kesimler itibariyle, işçileri memurları, kamu ve özel işverenleri kapsamış olmasıdır.

Görüleceği üzere Anayasa, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu doğrudan çalışan kesimleri kapsayan, onların örgütlenme ve toplu pazarlık haklarını düzenleyen yazılı metinlerdir. Bu Yasaların hiç birinde çiftçilerin, köylülerin, emeklilerin, işsizlerin sendika kurabileceklerine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Nitekim, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin Tüm Emekliler Sendikası ile ilgili 2006/11979 Esas ve 2006/14232 sayılı Kararında; aktif çalışma hayatından ayrılmış olanların, Dernekler Kanunu'na göre önceden izin almadan dernek veya vakıf gibi dayanışma örgütleri kurarak amaçları doğrultusunda faaliyette bulunma hakları olduğu, bunun yerine yasalarla sadece çalışanlara yönelik olarak düzenleme altına alınmış olan "sendika" şeklinde örgütlenmelerinin mümkün olmadığı, çünkü Medeni Kanun'un 47'nci maddesi uyarınca özel hukuk tüzel kişiliğinin kendileri ile ilgili özel hükümler uyarınca kazanılacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, bakanlığımıza, işçiler, memurlar ve işverenlerin yasalara uygun olarak kurdukları sendikal oluşumların dışında, diğer grupların kuruluşu ve faaliyeti ile ilgili bir görev yüklenmemiştir.

